

261

KONWENCJA MIĘDZYNARODOWEJ ORGANIZACJI PRACY (Nr 120) DOTYCZĄCA HIGIENY W HANDLU I BIURACH

Przekład.

przyjęta w Genewie dnia 8 lipca 1964 r.

W imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

RADA PAŃSTWA
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 8 lipca 1964 roku przyjęta została w Genewie na czterdziestej ósmej sesji Konferencji Ogólnej Międzynarodowej Organizacji Pracy Konwencja (Nr 120) dotycząca higieny w handlu i biurach.

Po zaznajomieniu się z powyższą Konwencją Rada Państwa uznała ją i uznaje za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych; oświadcza, że wymieniona Konwencja jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona, oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie, dnia 8 czerwca 1968 roku.

Przewodniczący Rady Państwa:
*M. Spychalski*Minister Spraw Zagranicznych:
w z. *J. Winiewicz*

Au Nom de la République Populaire de Pologne

LE CONSEIL D'ETAT
DE LA RÉPUBLIQUE POPULAIRE DE POLOGNEà tous ceux qui ces Présentales Lettres verront
fait savoir ce qui suit:

Une Convention (No 120) concernant l'hygiène dans le commerce et les bureaux a été adoptée par la Conférence Générale de l'Organisation Internationale du Travail à sa quarante-huitième session à Genève le 8 juillet 1964.

Après avoir vu et examiné ladite Convention le Conseil d'Etat l'a approuvé et approuve en toutes et chacune des dispositions qui y sont contenues; déclare que la Convention susmentionnée est acceptée, ratifiée et confirmée et promet qu'elle sera inviolablement observée.

En Foi de Quoi les Présentales Lettres ont été délivrées, revêtues du Sceau de la République Populaire de Pologne.

Donné à Varsovie, le 8 juin 1968.

Président du Conseil d'Etat:
*M. Spychalski*Ministre des Affaires Etrangères:
w z. *J. Winiewicz*

(Tekst konwencji zamieszczony jest w załączniku nr 2 do niniejszego numeru)

261

Konwencja 120

KONWENCJA DOTYCZĄCA HIGIENY W HANDLU I BIURACH

Konferencja Ogólna Międzynarodowej Organizacji Pracy, zwołana do Genewy przez Radę Administracyjną Międzynarodowego Biura Pracy i zebrana tam w dniu 17 czerwca 1964 r. na swej czterdziestej ósmej sesji,

postanowiwszy przyjąć różne wnioski dotyczące higieny w handlu i biurach, która to sprawa stanowi czwarty punkt porządku obrad sesji,

postanowiwszy, że niektóre z tych wniosków zostaną ujęte w formę konwencji międzynarodowej,

przyjmuje dnia ósmego lipca tysiąc dziewięćset sześćdziesiątego czwartego roku poniższą Konwencję, która otrzyma nazwę Konwencji w sprawie higieny (w handlu i biurach), 1964 r.:

CZĘŚĆ I.

Zobowiązania stron.

Artykuł 1

Niniejsza Konwencja stosuje się:

- a) do zakładów handlowych;
- b) do zakładów, instytucji lub administracji, w których pracownicy są zatrudnieni głównie przy pracy biurowej;
- c) w przypadku nieobjęcia ustawodawstwem krajowym lub innymi obowiązującymi postanowieniami z zakresu higieny w przemyśle, kopalniach, transporcie czy rolnictwie — do wszystkich działów innych zakładów, instytucji lub administracji, w których pracownicy są zatrudnieni głównie w działalności handlowej lub przy pracach biurowych.

Artykuł 2

Właściwa władza, po zasięgnięciu opinii bezpośrednio zainteresowanych organizacji pracodawców i pracowników, jeżeli takie organizacje istnieją, może wyłączyć od stosowania wszystkich lub niektórych postanowień niniejszej Konwencji określone kategorie zakładów, instytucji, administracji lub działów wymienionych w artykule 1, jeżeli okoliczności i warunki zatrudnienia są takie, że zastosowanie wszystkich lub niektórych wspomnianych postanowień nie byłoby właściwe.

Artykuł 3

We wszystkich przypadkach, w których zaistniałaby wątpliwość, czy niniejsza Konwencja stosuje się do określonego zakładu, instytucji lub administracji, sprawa będzie rozstrzygnięta bądź przez właściwą władzę, po zasięgnięciu opinii zainteresowanych organizacji pracodawców i pracowników, jeżeli takie organizacje istnieją, bądź w każdy inny sposób, zgodny z ustawodawstwem i praktyką krajową.

Artykuł 4

Każdy członek, który ratyfikuje niniejszą Konwencję, zobowiązuje się do:

- a) przyjęcia i utrzymania w mocy ustawodawstwa zabezpieczającego stosowanie zasad ogólnych, zawartych w części II;
- b) zapewnienia, jeśli to będzie możliwe i pożądane w warunkach krajowych, ażeby realizowano postanowienia zalecenia w sprawie higieny (w handlu i biurach), 1964 r., lub postanowienia równorzędne.

Artykuł 5

Ustawodawstwo realizujące postanowienia niniejszej Konwencji powinno być opracowane po zasięgnięciu opinii

zainteresowanych organizacji pracodawców i pracowników, jeżeli takie organizacje istnieją; powyższe dotyczy również każdego ustawodawstwa realizującego, jeśli to będzie możliwe i pożądane w warunkach krajowych, postanowienia zalecenia w sprawie higieny (w handlu i biurach), 1964 r., lub postanowienia równorzędne.

Artykuł 6

1. Dla zapewnienia skutecznego stosowania przepisów ustawodawczych, wymienionych w artykule 5, powinny być podjęte właściwe kroki drogą odpowiedniej inspekcji lub przy pomocy innych środków.

2. Skuteczne stosowanie tych przepisów ustawodawczych powinno być zabezpieczone w drodze ustanowienia odpowiedniego systemu sankcji, jeżeli pozwalają na to środki, przy pomocy których są realizowane postanowienia niniejszej Konwencji.

CZĘŚĆ II.

Zasady ogólne.

Artykuł 7

Wszystkie pomieszczenia, z których korzystają pracownicy, jak również wyposażenie tych pomieszczeń, powinny być utrzymane w dobrym stanie i czystości.

Artykuł 8

Wszystkie pomieszczenia, z których korzystają pracownicy, powinny posiadać dostateczną i odpowiednią wentylację, naturalną lub sztuczną albo obydwie równocześnie, dostarczającą świeżego lub oczyszczonego powietrza.

Artykuł 9

Wszystkie pomieszczenia, z których korzystają pracownicy, powinny być oświetlone w sposób wystarczający i właściwy; miejsca pracy powinny posiadać, w miarę możliwości, oświetlenie naturalne.

Artykuł 10

We wszystkich pomieszczeniach, z których korzystają pracownicy, powinna być utrzymana najbardziej właściwa i stała temperatura, o ile pozwalają na to okoliczności.

Artykuł 11

Wszystkie miejsca pracy, jak również stanowiska pracy, powinny być urządzone w taki sposób, aby zdrowie pracowników nie było narażone na żadne szkodliwe oddziaływanie.

Artykuł 12

Do dyspozycji pracowników należy postawić w dostatecznej ilości wodę do picia lub inny zdrowy napój.

Artykuł 13

Należy przewidzieć wystarczającą ilość odpowiednio utrzymywanych ubikacji oraz urządzeń do mycia.

Artykuł 14

Do dyspozycji pracowników powinna być postawiona dostateczna ilość odpowiednich miejsc siedzących; pracownicy ci w rozsądnym zakresie, powinni mieć możliwość korzystania z nich.

Artykuł 15

Dla umożliwienia pracownikom przebierania się, przechowywania i suszenia odzieży, której nie noszą w czasie pracy, należy zapewnić odpowiednie urządzenia i właściwie je utrzymywać.

Artykuł 16

Pomieszczenia podziemne i pomieszczenia bez okien, w których odbywa się normalna praca, powinny odpowiadać właściwym normom higieny.

Artykuł 17

Należy chronić pracowników przy pomocy właściwych i praktycznych środków przed substancjami i procesami uciążliwymi, niezdrowymi lub trującymi albo z jakiegokolwiek powodu niebezpiecznymi. Jeżeli rodzaj pracy tego wymaga, właściwa władza powinna wprowadzić obowiązek korzystania z urządzeń ochrony indywidualnej.

Artykuł 18

Hałasy i drgania, mogące być przyczyną szkodliwych następstw u pracowników, powinny być ograniczone do minimum przy pomocy właściwych i dających się zastosować środków.

Artykuł 19

Każdy zakład, instytucja, administracja lub dział, do których niniejsza Konwencja ma zastosowanie, powinny w zależności od swojej wielkości i możliwości niebezpieczeństwa:

- a) bądź posiadać własną izbę chorych lub własny punkt pierwszej pomocy;
- b) bądź posiadać izbę chorych lub punkt pierwszej pomocy wspólnie z innymi zakładami, instytucjami, administracjami lub działami;
- c) bądź posiadać jedną lub więcej szaf, skrzynek lub walizek ze środkami pierwszej pomocy.

CZĘŚĆ III.

Postanowienia końcowe.

Artykuł 20

O formalnych aktach ratyfikacji niniejszej Konwencji Dyrektor Generalny Międzynarodowego Biura Pracy zostanie poinformowany w celu ich rejestracji.

Artykuł 21

1. Niniejsza Konwencja będzie obowiązywać tylko tych Członków Międzynarodowej Organizacji Pracy, których ratyfikacje zostaną zarejestrowane przez Dyrektora Generalnego.

2. Wejdzie ona w życie po upływie dwunastu miesięcy od daty zarejestrowania przez Dyrektora Generalnego ratyfikacji Konwencji przez dwóch Członków.

3. Następnie Konwencja ta wejdzie w życie dla każdego Członka po upływie dwunastu miesięcy od daty zarejestrowania jego ratyfikacji.

Artykuł 22

1. Każdy Członek, który ratyfikował niniejszą Konwencję, może ją wypowiedzieć po upływie dziesięciu lat od daty początkowego wejścia w życie Konwencji aktem przesłanym Dyrektorowi Generalnemu Międzynarodowego Biura Pracy i przez niego zarejestrowanym. Wypowiedzenie to nabiera mocy po upływie jednego roku od daty jego zarejestrowania.

2. Każdy Członek, który ratyfikował niniejszą Konwencję i który nie skorzysta w ciągu jednego roku po upływie dziesięcioletniego okresu, wymienionego w poprzednim ustępie, z możliwości wypowiedzenia przewidzianej w niniejszym artykule, będzie nią związany na nowy okres dziesięciu lat i następnie będzie mógł wypowiedzieć niniejszą Konwencję po upływie każdego dziesięcioletniego okresu z zachowaniem warunków przewidzianych w niniejszym artykule.

Artykuł 23

1. Dyrektor Generalny Międzynarodowego Biura Pracy zawiadomi wszystkich Członków Międzynarodowej Organizacji Pracy o zarejestrowaniu wszystkich ratyfikacji i wypowiedzeń, o których poinformują go Członkowie Organizacji.

2. Zawiadamiając Członków Organizacji o zarejestrowaniu drugiej zgłoszonej mu ratyfikacji, Dyrektor Generalny zwróci uwagę Członków Organizacji na datę, od której niniejsza konwencja wejdzie w życie.

Artykuł 24

Dyrektor Generalny Międzynarodowego Biura Pracy udzieli Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych, w celu zarejestrowania zgodnie z artykułem 102 Karty Narodów Zjednoczonych, wyczerpujących informacji o wszystkich ratyfikacjach i aktach wypowiedzenia, jakie zarejestrował zgodnie z postanowieniami poprzednich artykułów.

Artykuł 25

Rada Administracyjna Międzynarodowego Biura Pracy, w każdym wypadku, gdy uzna to za potrzebne, przedstawi Konferencji Ogólnej sprawozdanie o stosowaniu niniejszej Konwencji i rozpatrzy, czy należy wpisać na porządek dzienny Konferencji sprawę całkowitej lub częściowej jej rewizji.

Artykuł 26

1. W razie przyjęcia przez Konferencję nowej konwencji, wprowadzającej całkowitą lub częściową rewizję niniejszej Konwencji, i o ile nowa konwencja nie postanowi inaczej:

a) ratyfikacja przez Członka nowej konwencji wprowadzającej rewizję pociągnie za sobą z mocy samego prawa, bez względu na postanowienia artykułu 22, natychmiastowe wypowiedzenie niniejszej Konwencji z zastrzeżeniem, że wejdzie w życie nowa konwencja wprowadzająca rewizję;

b) poczynawszy od daty wejścia w życie nowej konwencji wprowadzającej rewizję niniejsza Konwencja przestanie być otwarta do ratyfikacji przez Członków.

2. Niniejsza Konwencja pozostanie w każdym razie w mocy w swej aktualnej formie i treści dla tych Członków, którzy ją ratyfikowali, a nie ratyfikowali konwencji wprowadzającej rewizję.

Artykuł 27

Teksty angielski i francuski niniejszej Konwencji są jednakowo autentyczne.

Powyższy tekst jest autentycznym tekstem Konwencji przyjętej należycie przez Konferencję Ogólną Międzynarodowej Organizacji Pracy na jej czterdziestej ósmej sesji, która odbyła się w Genewie i została ogłoszona za zamkniętą w dniu dziewiątym lipca 1964 r.

Na dowód czego w dniu trzynastym lipca 1964 r. złożyli swoje podpisy:

Przewodniczący Konferencji:
Andrés Aguilar Mawdsley

Dyrektor Generalny Międzynarodowego Biura Pracy:
David A. Morse

Convention 120**CONVENTION CONCERNING HYGIENE IN COMMERCE AND OFFICES**

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Forty-eighth Session on 17 June 1964, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to hygiene in commerce and offices, which is the fourth item on the agenda of the session, and

Having determined that certain of these proposals shall take the form of an international Convention,

adopts this eighth day of July of the year one thousand nine hundred and sixty-four the following Convention, which may be cited as the Hygiene (Commerce and Offices) Convention, 1964:

PART I. OBLIGATIONS OF PARTIES*Article 1*

This Convention applies to—

- 1) trading establishments;
- 2) establishments, institutions and administrative services in which the workers are mainly engaged in office work;
- 3) in so far as they are not subject to national laws or regulations or other arrangements concerning hygiene in industry, mines, transport or agriculture, any departments of other establishments, institutions or administrative services in which departments the workers are mainly engaged in commerce or office work.

Article 2

The competent authority may, after consultation with the organisations of employers and workers directly concerned, where such exist, exclude from the application of all or any of the provisions of this Convention specified classes of the establishments, institutions or administrative services, or departments thereof, referred to in Article 1, where the circumstances and conditions of employment are such that the application of them of all or any of the said provisions would be inappropriate.

Article 3

In any case in which it is doubtful whether an establishment, institution or administrative service is one to which this Convention applies, the question shall be settled either by the competent authority after consultation with the representative organisations of employers and workers concerned, where such exist, or in any other manner which is consistent with national law and practice.

Article 4

Each Member which ratifies this Convention undertakes that it will—

- a) maintain in force laws or regulations which ensure the application of the General Principles set forth in Part II; and
- b) ensure that such effect as may be possible and desirable under national conditions is given to the provisions of the Hygiene (Commerce and Offices) Recommendation, 1964, or to equivalent provisions.

Article 5

The laws or regulations giving effect to the provisions of this Convention and any laws or regulations giving such effect as may be possible and desirable under national conditions to the provisions of the Hygiene (Commerce and Offices) Recommendation, 1964, or to equivalent provisions, shall be framed after consultation with the representative organisations of employers and workers concerned, where such exist.

Article 6

1. Appropriate measures shall be taken, by adequate inspection or other means, to ensure the proper application of the laws or regulations referred to in Article 5,

2. Where it is appropriate to the manner in which effect is given to this Convention, the necessary measures in the form of penalties shall be taken to ensure the enforcement of such laws or regulations.

PART II. GENERAL PRINCIPLES*Article 7*

All premises used by workers, and the equipment of such premises, shall be properly maintained and kept clean.

Article 8

All premises used by workers shall have sufficient and suitable ventilation, natural or artificial or both, supplying fresh or purified air.

Article 9

All premises used by workers shall have sufficient and suitable lighting; workplaces shall, as far as possible, have natural lighting.

Article 10

As comfortable and steady a temperature as circumstances permit shall be maintained in all premises used by workers.

Article 11

All workplaces shall be so laid out and work-stations so arranged that there is no harmful effect on the health of the worker.

Article 12

A sufficient supply of wholesome drinking water or of some other wholesome drink shall be made available to workers.

Article 13

Sufficient and suitable washing facilities and sanitary conveniences shall be provided and properly maintained.

Article 14

Sufficient and suitable seats shall be supplied for workers and workers shall be given reasonable opportunities of using them.

Article 15

Suitable facilities for changing, leaving and drying clothing which is not worn at work shall be provided and properly maintained.

Article 16

Underground or windowless premises in which work is normally performed shall comply with appropriate standards of hygiene.

Article 17

Workers shall be protected by appropriate and practicable measures against substances, processes and techniques which are obnoxious, unhealthy or toxic or for any reason harmful. Where the nature of the work so requires, the competent authority shall prescribe personal protective equipment.

Article 18

Noise and vibrations likely to have harmful effects on workers shall be reduced as far as possible by appropriate and practicable measures.

Article 19

Every establishment, institution or administrative service, or department thereof, to which this Convention applies shall, having regard to its size and the possible risk—

- (a) maintain its own dispensary or first-aid post; or

- (b) maintain a dispensary or first-aid post jointly with other establishments, institutions or administrative services, or departments thereof ; or
- (c) have one or more first-aid cupboards, boxes or kits

PART III. FINAL PROVISIONS

Article 20

The formal ratifications of this Convention shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

Article 21

1. This Convention shall be binding only upon those Members of the International Labour Organisation whose ratifications have been registered with the Director-General.

2. It shall come into force twelve months after the date on which the ratifications of two Members have been registered with the Director-General.

3. Thereafter, this Convention shall come into force for any Member twelve months after the date on which its ratification has been registered.

Article 22

1. A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered.

2. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the expiration of the period of ten years mentioned in the preceding paragraph, exercise the right of denunciation provided for in this Article, will be bound for another period of ten years and, thereafter, may denounce this Convention at the expiration of each period of ten years under the terms provided for in this Article.

Article 23

1. The Director-General of the International Labour Office shall notify all Members of the International Labour Organisation of the registration of all ratifications and denunciations communicated to him by the Members of the Organisation.

2. When notifying the Members of the Organisation of the registration of the second ratification communicated to him, the Director-General shall draw the attention of the Members of the Organisation to the date upon which the Convention will come into force.

Article 24

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations for registration in accordance with article 102 of the Charter of the United Nations full particulars of all ratifications and acts of denunciation registered by him in accordance with the provisions of the preceding Articles.

Article 25

At such times as it may consider necessary the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision in whole or in part.

Article 26

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Convention in whole or in part, then, unless the new Convention otherwise provides—

(a) the ratification by a Member of the new revising Convention shall *ipso jure* involve the immediate denunciation of this Convention, notwithstanding the provisions of Article 22 above, if and when the new revising Convention shall have come into force ;

(b) as from the date when the new revising Convention comes into force this Convention shall cease to be open to ratification by the Members.

2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

Article 27

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative.

The foregoing is the authentic text of the Convention duly adopted by the General Conference of the International Labour Organisation during its Forty-eighth Session which was held at Geneva and declared closed the ninth day of July 1964.

IN FAITH WHEREOF we have appended our signatures this thirteenth day of July 1964.

Convention 120**CONVENTION CONCERNANT L'HYGIÈNE DANS LE COMMERCE ET LES BUREAUX**

La Conférence générale de l'Organisation internationale du Travail,

Convoquée à Genève par le Conseil d'administration du Bureau international du Travail, et s'y étant réunie le 17 juin 1964, en sa quarante-huitième session ;

Après avoir décidé d'adopter diverses propositions relatives à l'hygiène dans le commerce et les bureaux, question qui constitue le quatrième point à l'ordre du jour de la session ;

Après avoir décidé que certaines de ces propositions prendraient la forme d'une convention internationale,

adopte, ce huitième jour de juillet mil neuf cent soixante-quatre, la convention ci-après, qui sera dénommée Convention sur l'hygiène (commerce et bureaux), 1964.

c) dans la mesure où ils ne sont pas soumis à la législation nationale ou à d'autres dispositions régissant l'hygiène dans l'industrie, les mines, les transports ou l'agriculture, à tous services d'autres établissements, institutions ou administrations dans lesquels les travailleurs sont occupés principalement à des activités commerciales ou à des travaux de bureau

Article 2

L'autorité compétente peut, après consultation des organisations d'employeurs et de travailleurs directement intéressées, s'il en existe, exclure de l'application de l'ensemble ou de certaines des dispositions de la présente convention des catégories déterminées d'établissements, d'institutions, d'administrations ou de services visés à l'article 1, lorsque les circonstances et les conditions d'emploi sont telles que l'application de l'ensemble ou de certaines desdites dispositions ne conviendrait pas.

Article 3

Dans tous les cas où il n'apparaît pas certain que la présente convention s'applique à un établissement, à une institution ou à une administration déterminés, la question sera tranchée, soit par l'autorité compétente, après consultation des organisations représentatives d'employeurs et de travailleurs intéressés, s'il en existe, soit selon toute autre méthode conforme à la législation et à la pratique nationales.

Article 4

Tout Membre qui ratifie la présente convention s'engage :

a) à adopter et à maintenir en vigueur une législation qui assure l'application des principes généraux contenus dans la partie II ;

PARTIE I. OBLIGATIONS DES PARTIES

Article 1

La présente convention s'applique :

- a) aux établissements commerciaux ;
- b) aux établissements, institutions ou administrations dans lesquels les travailleurs sont occupés principalement à un travail de bureau ;

b) à assurer que, dans la mesure où les conditions nationales le permettent et le rendent désirable, il soit donné effet aux dispositions de la recommandation sur l'hygiène (commerce et bureaux), 1964, ou à des dispositions équivalentes.

Article 5

La législation donnant effet aux dispositions de la présente convention doit être établie après consultation des organisations représentatives d'employeurs et de travailleurs intéressées, s'il en existe : il en sera de même pour toute législation donnant effet, dans la mesure où les conditions nationales le permettent et le rendent désirable, aux dispositions de la recommandation sur l'hygiène (commerce et bureaux), 1964, ou à des dispositions équivalentes.

Article 6

1. Des mesures appropriées doivent être prises par le moyen de services d'inspection adéquats ou par d'autres moyens pour assurer l'application effective des législations visées à l'article 5.

2. Si les moyens par lesquels il est donné effet aux dispositions de la présente convention le permettent, l'application effective de ces législations doit être assurée par l'institution d'un système de sanctions adéquat.

PARTIE II. PRINCIPES GÉNÉRAUX

Article 7

Tous les locaux utilisés par les travailleurs ainsi que l'équipement de ces locaux doivent être tenus en bon état d'entretien et de propreté.

Article 8

Tous les locaux utilisés par les travailleurs doivent être, soit aérés naturellement, soit ventilés artificiellement, soit les deux à la fois, d'une façon suffisante et appropriée, par apport d'air neuf ou épuré.

Article 9

Tous les locaux utilisés par les travailleurs doivent être éclairés d'une manière suffisante et appropriée ; pour les locaux de travail, l'éclairage doit, autant que possible, être naturel.

Article 10

Une température aussi confortable et aussi stable que les circonstances le permettent doit être maintenue dans tous les locaux utilisés par les travailleurs.

Article 11

Tous les locaux de travail ainsi que les emplacements de travail doivent être aménagés de telle manière que la santé des travailleurs ne soit exposée à aucun effet nuisible.

Article 12

De l'eau potable ou une autre boisson saine doit être mise en quantité suffisante à la disposition des travailleurs.

Article 13

Des lieux d'aisances appropriés et des installations appropriées permettant de se laver doivent être prévus en nombre suffisant et être convenablement entretenus.

Article 14

Des sièges appropriés et en nombre suffisant doivent être mis à la disposition des travailleurs ; ceux-ci doivent, dans une mesure raisonnable, avoir la possibilité de les utiliser.

Article 15

Pour permettre aux travailleurs de changer de vêtements, de déposer et de faire sécher les vêtements qu'ils ne portent pas pendant le travail, des installations appropriées doivent être prévues et convenablement entretenues.

Article 16

Les locaux souterrains et les locaux sans fenêtres où un travail est normalement exécuté doivent répondre à des normes d'hygiène appropriées.

Article 17

Les travailleurs doivent être protégés par des mesures appropriées et praticables contre les substances et procédés incommodes, insalubres, ou toxiques ou dangereux pour quelque raison que ce soit. Lorsque la nature du travail l'exige, l'autorité compétente doit prescrire l'utilisation d'équipements de protection individuelle.

Article 18

Les bruits et les vibrations susceptibles de produire sur les travailleurs des effets nuisibles doivent être réduits autant que possible par des mesures appropriées et praticables.

Article 19

Tout établissement, institution, administration ou service auquel s'applique la présente convention doit, suivant son importance et suivant les risques supputés

- a) soit posséder sa propre infirmerie ou son propre poste de premiers secours ;
- b) soit posséder une infirmerie ou un poste de premiers secours en commun avec d'autres établissements, institutions, administrations ou services ;
- c) soit posséder une ou plusieurs armoires, boîtes ou trousseaux de premiers secours.

PARTIE III. DISPOSITIONS FINALES

Article 20

Les ratifications formelles de la présente convention seront communiquées au Directeur général du Bureau international du Travail et par lui enregistrées.

Article 21

1. La présente convention ne liera que les Membres de l'Organisation internationale du Travail dont la ratification aura été enregistrée par le Directeur général.

2. Elle entrera en vigueur douze mois après que les ratifications de deux Membres auront été enregistrées par le Directeur général.

3. Par la suite, cette convention entrera en vigueur pour chaque Membre douze mois après la date où sa ratification aura été enregistrée.

Article 22

1. Tout Membre ayant ratifié la présente convention peut la dénoncer à l'expiration d'une période de dix années après la date de la mise en vigueur initiale de la convention, par un acte communiqué au Directeur général du Bureau international du Travail et par lui enregistré. La dénonciation ne prendra effet qu'une année après avoir été enregistrée.

2. Tout Membre ayant ratifié la présente convention qui, dans le délai d'une année après l'expiration de la période de dix années mentionnée au paragraphe précédent, ne fera pas usage de la faculté de dénonciation prévue par le présent article sera lié pour une nouvelle période de dix années et, par la suite, pourra dénoncer la présente convention à l'expiration de chaque période de dix années dans les conditions prévues au présent article.

Article 23

1. Le Directeur général du Bureau international du Travail notifiera à tous les Membres de l'Organisation internationale du Travail l'enregistrement de toutes les ratifications et dénonciations qui lui seront communiquées par les Membres de l'Organisation.

2. En notifiant aux Membres de l'Organisation l'enregistrement de la deuxième ratification qui lui aura été communiquée, le Directeur général appellera l'attention des Membres de l'Organisation sur la date à laquelle la présente convention entrera en vigueur.

Article 24

Le Directeur général du Bureau international du Travail communiquera au Secrétaire général des Nations Unies, aux fins d'enregistrement, conformément à l'article 102 de la Charte des Nations Unies, des renseignements complets au sujet de toutes ratifications et de tous actes de dénonciation qu'il aura enregistrés conformément aux articles précédents.

Article 25

Chaque fois qu'il le jugera nécessaire, le Conseil d'administration du Bureau international du Travail présentera à la Conférence générale un rapport sur l'application de la présente convention et examinera s'il y a lieu d'inscrire à l'ordre du jour de la Conférence la question de sa révision totale ou partielle.

Article 26

1. Au cas où la Conférence adopterait une nouvelle convention portant révision totale ou partielle de la présente convention, et à moins que la nouvelle convention ne dispose autrement :

- a) la ratification par un Membre de la nouvelle convention portant révision entraînerait de plein droit, nonobstant l'article 22 ci-dessus, dénonciation immédiate de la présente convention, sous réserve que la nouvelle convention portant révision soit entrée en vigueur ;

1) a partir de la date de l'entrée en vigueur de la nouvelle convention portant revision, la présente convention cesserait d'être ouverte à la ratification des Membres.

2. La présente convention demeurerait en tout cas en vigueur dans sa forme et teneur pour les Membres qui l'auraient ratifiée et qui ne ratifieraient pas la convention portant revision.

Article 27

Les versions française et anglaise du texte de la présente convention font également foi.

Le texte qui précède est le texte authentique de la convention dûment adoptée par la Conférence générale de l'Organisation internationale du Travail dans sa quarante-huitième session qui s'est tenue à Genève et qui a été déclarée close le 9 juillet 1964.

EN FOI DE QUOI ont apposé leurs signatures, ce treizième jour de juillet 1964.

*The President of the Conference,
Le Président de la Conférence,*

ANDRÉS AGUILAR MAWDSLEY

*The Director-General of the International Labour Office,
Le Directeur général du Bureau international du Travail,*

DAVID A. MORSE.